

Návrh spřažení příhradových ocelobetonových mostů

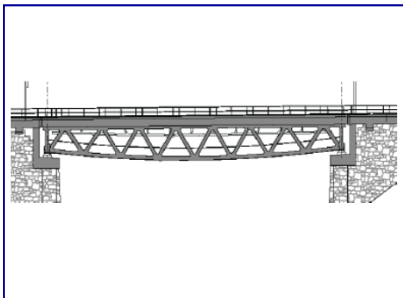
Prof. Josef Macháček
Martin Charvát, PhD student
Martin Čudejko Ph.D.

Obsah

---

1. Úvod
2. Teoretické modely
3. Numerické studie
4. Závěry a doporučení

1. Úvod

**Spřažené příhradové mosty:
ocelový příhradový nosník + železobetonová deska**

železniční most $L = 63$ m

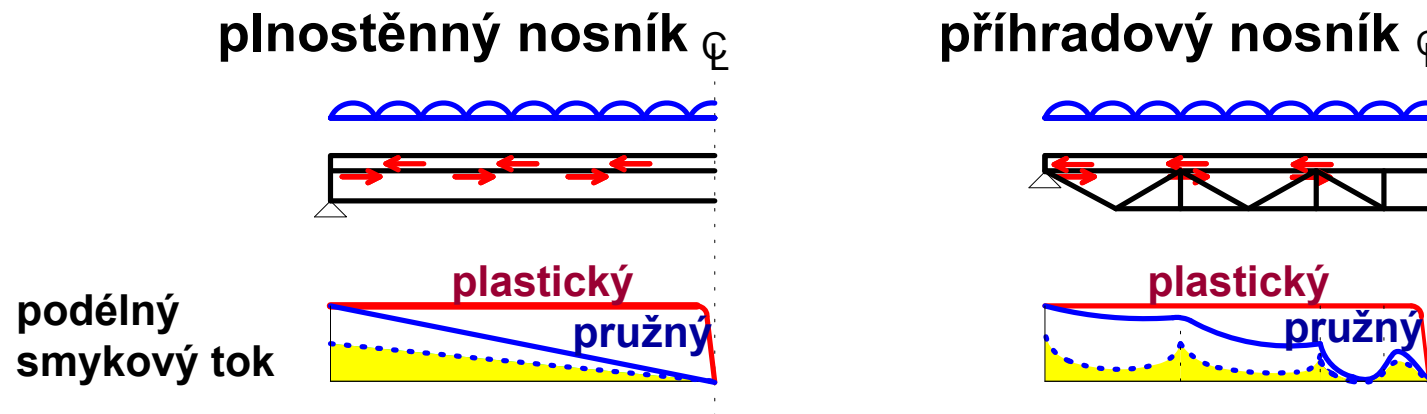
železniční most $L = 35$ m

silniční mosty s rozpětím L od 21 do 45 m

Pružná a plastická analýza podélného smyku mezi ocelovým příhradovým nosníkem a ž.b. deskou:

Pružná analýza je nutná pro:

- průřezy 3. a 4. třídy,
- „netažné“ prvky spřažení,
- návrh na únavu,
- mosty.

Provedené studie:

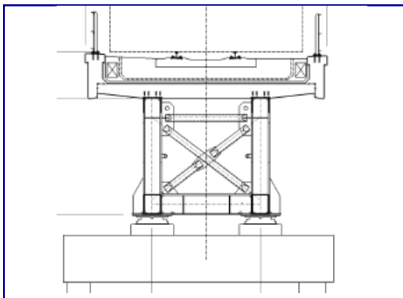
- '70' Galambos & Tide, Azmi, Iyengar & Zils
(výzkum i praktické aplikace v USA a Kanadě)
- '90' Brattland & Kennedy, Woldegiorgis, Viest
(experimentální a teoretické studie v USA a Kanadě)
Steel Construction Institute

po 2000 Johnson & Ivanov:

- numerické studie pro soustředěný podélný smyk,
- Eurokód 4 (část 2 – spřažené mosty)

Autoři:

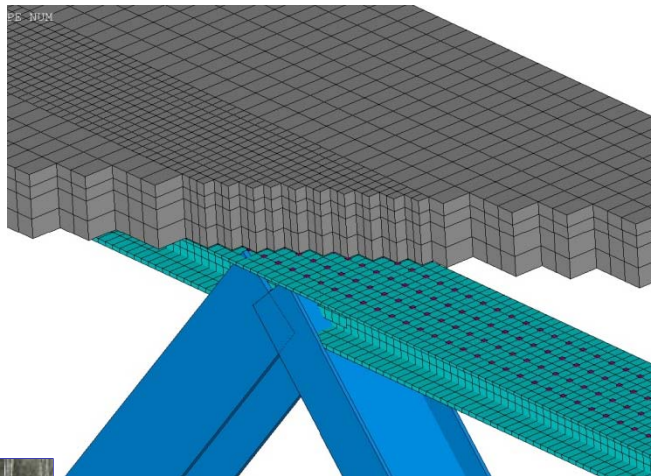
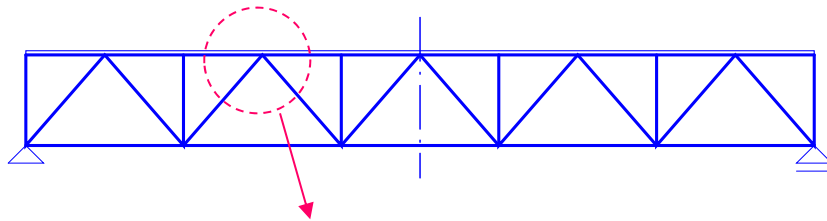
- experimentální výzkum stropních spř. příhr. nosníků (05-6)
- numerické analýzy, Engineering Structures (09, 11)

2. Teoretické modely

1. 3D MNA (materiálově nelineární analýza)

3D model (ANSYS):

betonová deska: **SOLID65**
horní ocelový pás: **SHELL43**

výplňové pruty: **BEAM24**
dolní ocelový pás: **BEAM24**

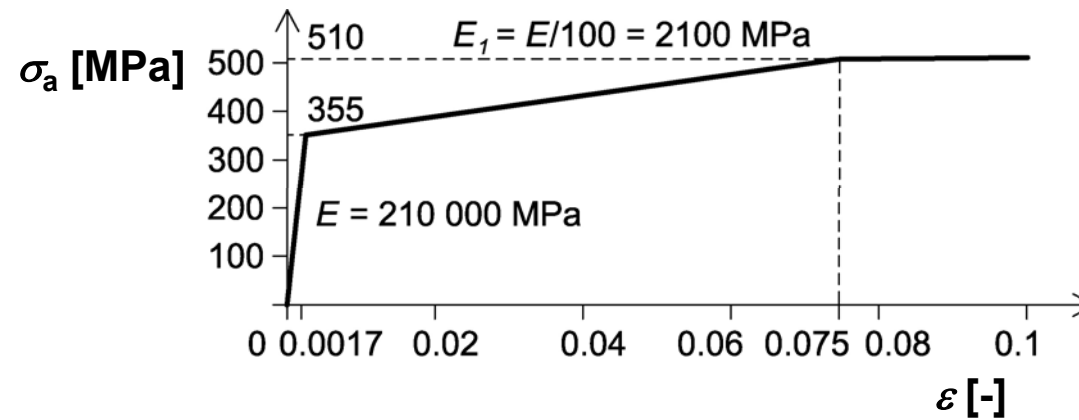
spřažení: **COMBIN39**

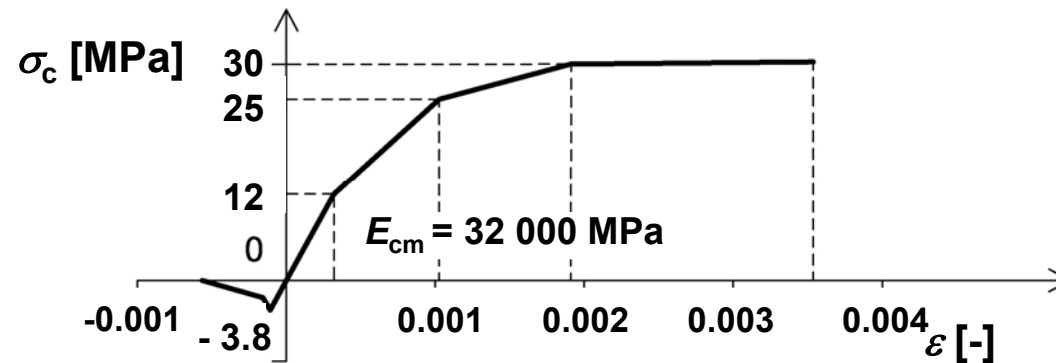

Pracovní diagramy použité v numerických studiích:

**ocel
(S355)**

**beton
(C 30/37)**

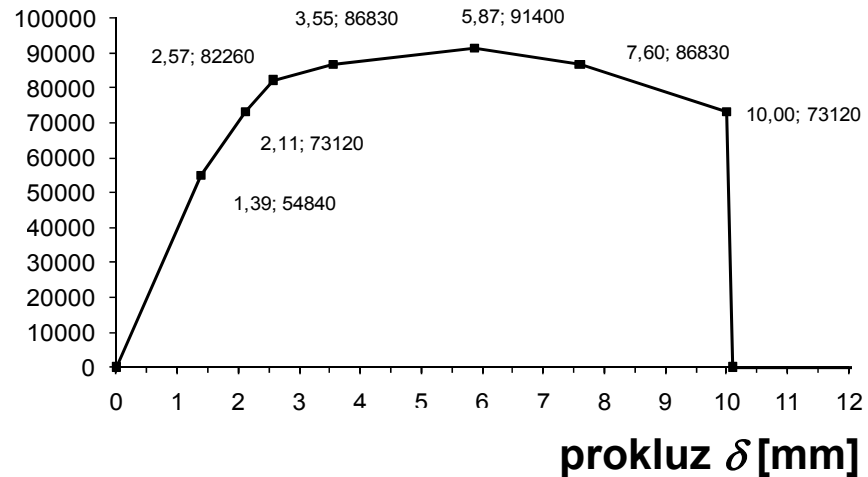

Pracovní diagram spřažení:

- pro trny použity studie publikované Oehlersem & Coughlanem,
- pro děrovanou lištu vlastní výsledky prvního autora.

Příklad: spřahovací trn Ø 19 mm:

smyková síla P [N]
na 1 trn

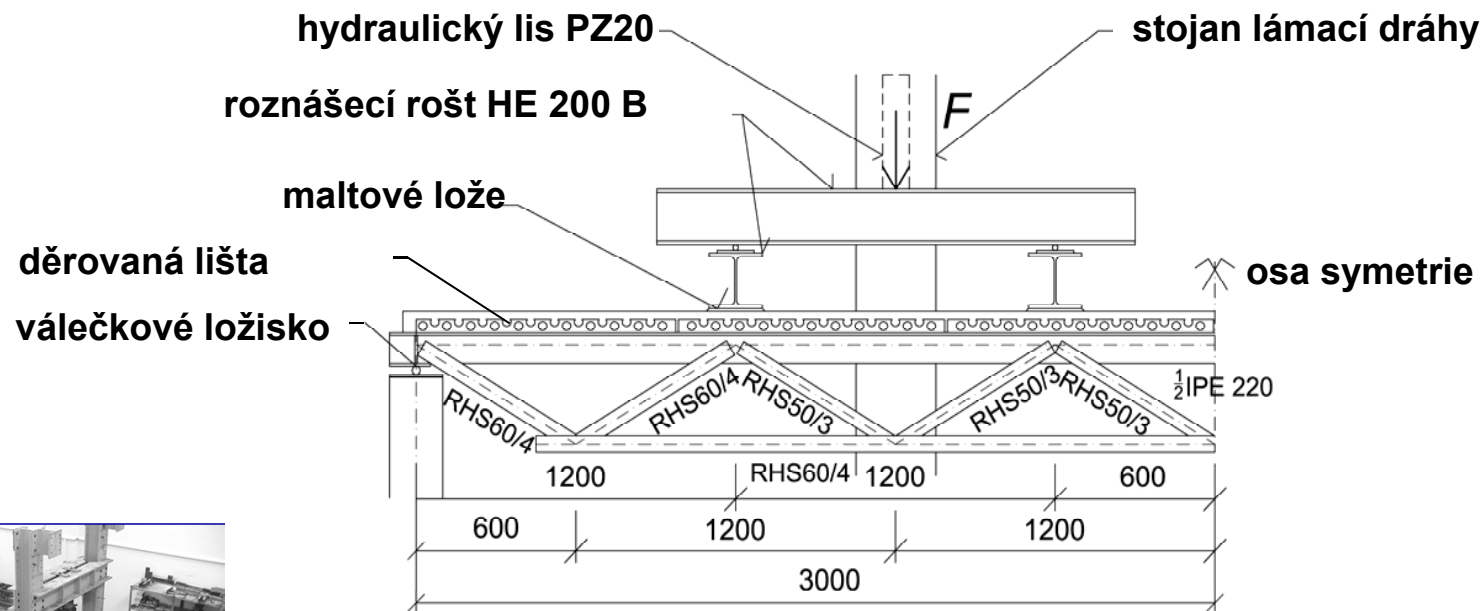

Experimentální ověření

Odzkoušeny dva identické spřažené příhradové nosníky s rozpětím $L = 6$ m (celková výška nosníku 510 mm)

Detaily experimentu

**Zatížení řízeno silou
(hydraulickými válci)**

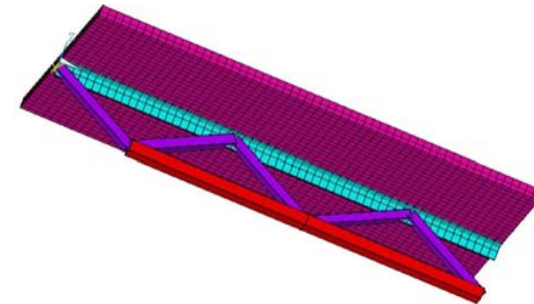
Plastický kolaps

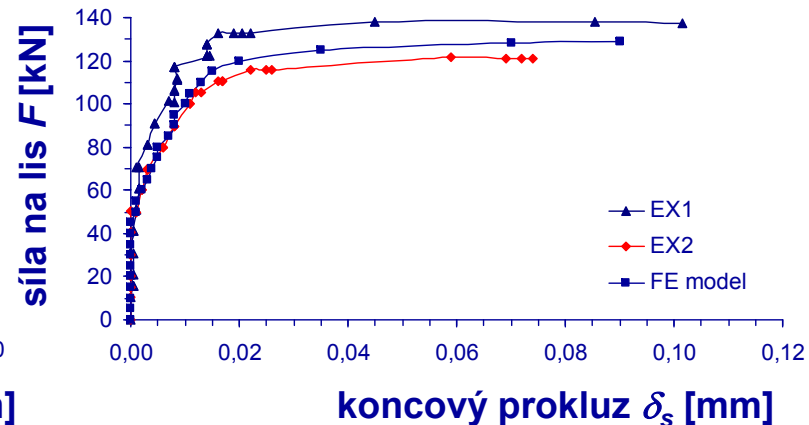
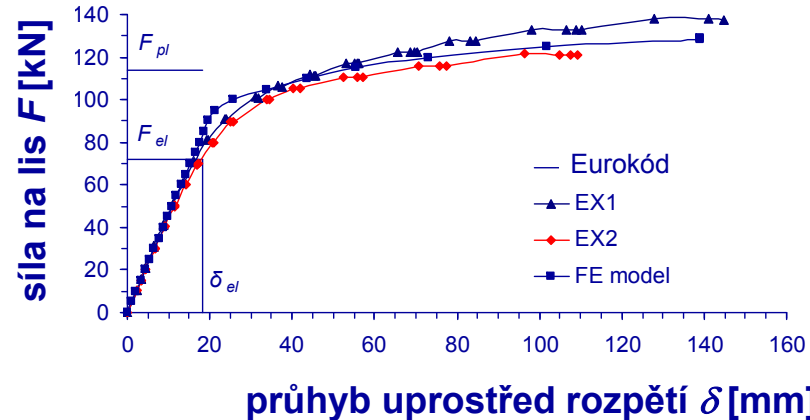
3D MNA (ANSYS): ověření modelu

Materiálové vlastnosti:

- zavedeny měřené hodnoty
- pracovní diagramy podle výše uvedeného

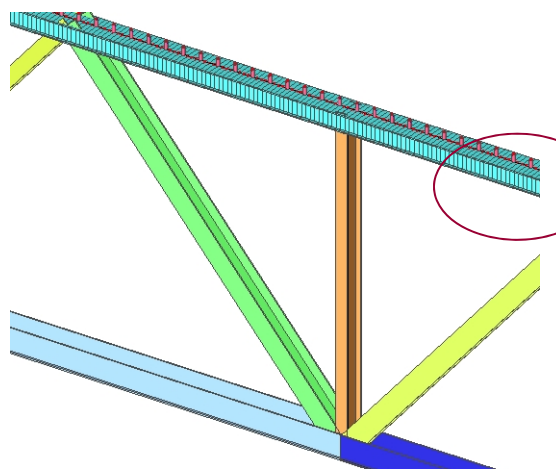
Srovnání: experimentální výsledky vs. 3D MNA (a Eurokód)

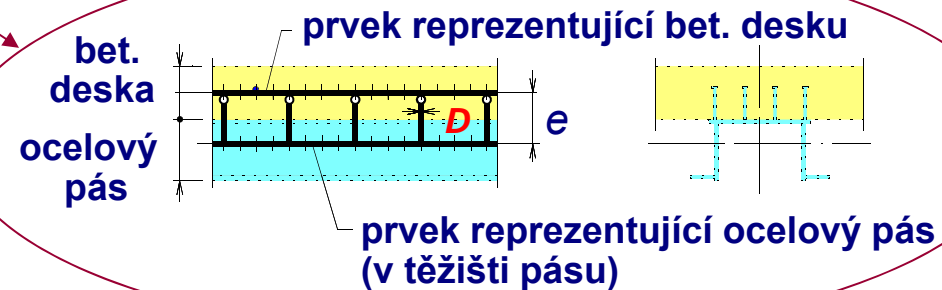
➔ 3D MNA zcela koresponduje s experimenty (= vzor, benchmark).

2. Zjednodušený 2D pružný rámový model (SCIA Engineer software)

- všechny prvky jsou modelovány jako pruty, včetně betonové desky bez vyloučení tahu (jak doporučuje Eurokód - konzervativní řešení),
- spřažení (trny) modelovány jako konzolky, kloubově spojené se střednicovou rovinou desky:

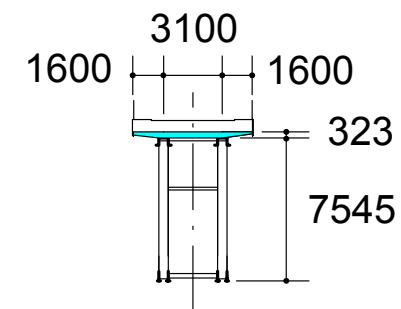
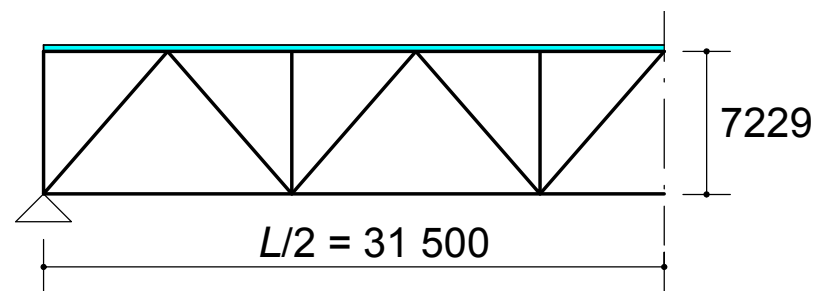
(kreslena pouze ocelová část)

3. Numerické studie

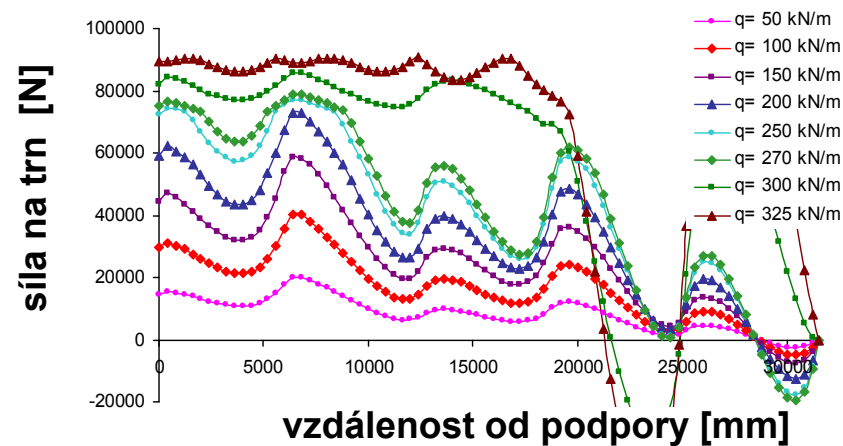
3.1 Železniční most velkého rozpětí ($L = 63$ m)

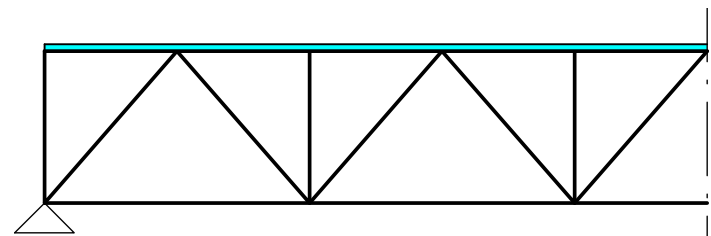
3D MNA (ANSYS) podélný smyk ve spřažení

4 paralelní trny Ø 19 mm, podélně po 400 mm

modrá odpovídá návrhovému zatížení mostu (200 kN/m)

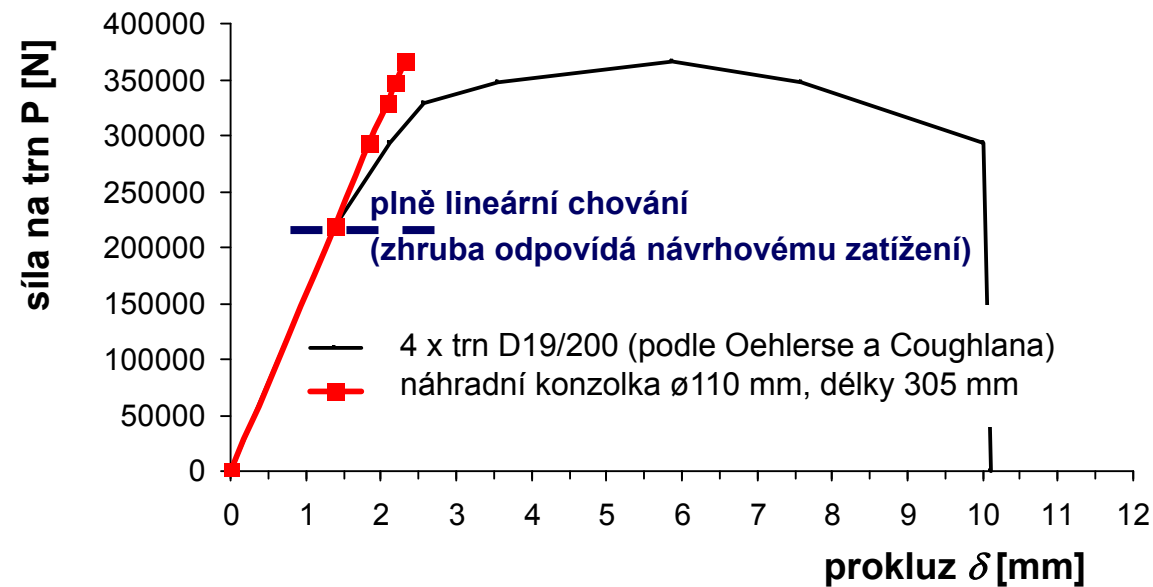
(kreslena polovina rozpětí)

2D LA (rámový) zjednodušený pružný model

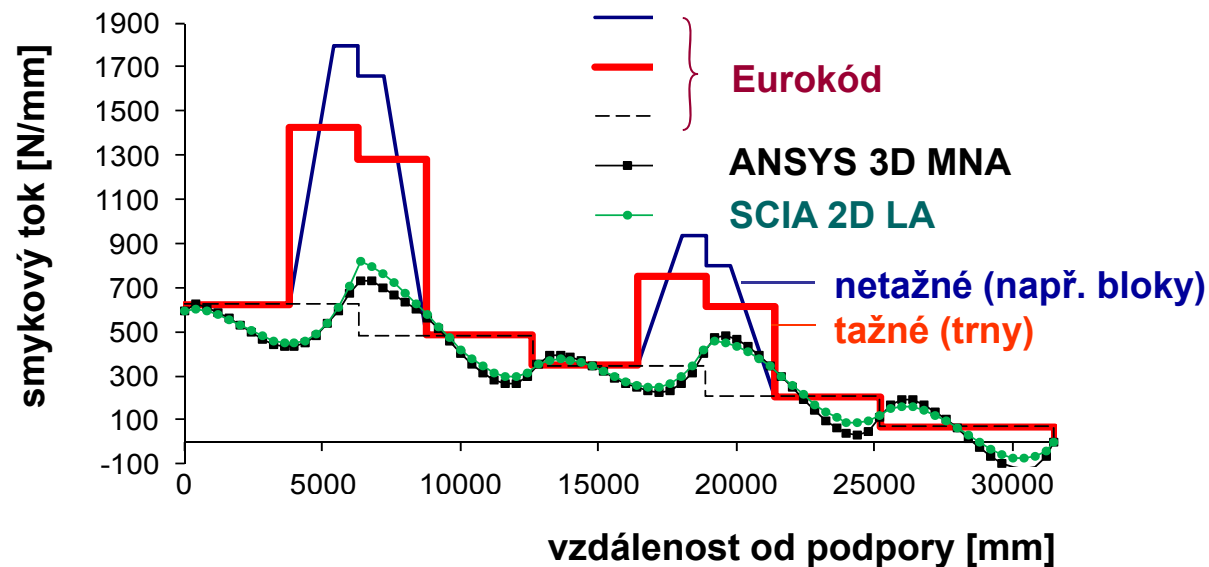
Pružná linearizace smykového spojení:

Srovnání 3D MNA, 2D LA, Eurokód EN 1994-2:

(pro odpovídající návrhové zatížení 200 kN/m, kreslena polovina L):

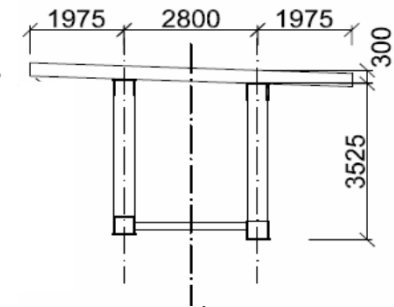
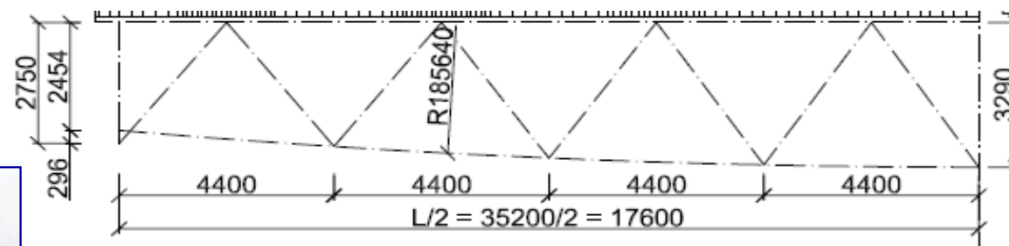

➔ 2D LA je velmi vhodný, Eurokód je extrémně konzervativní.

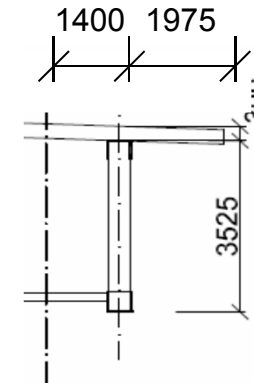
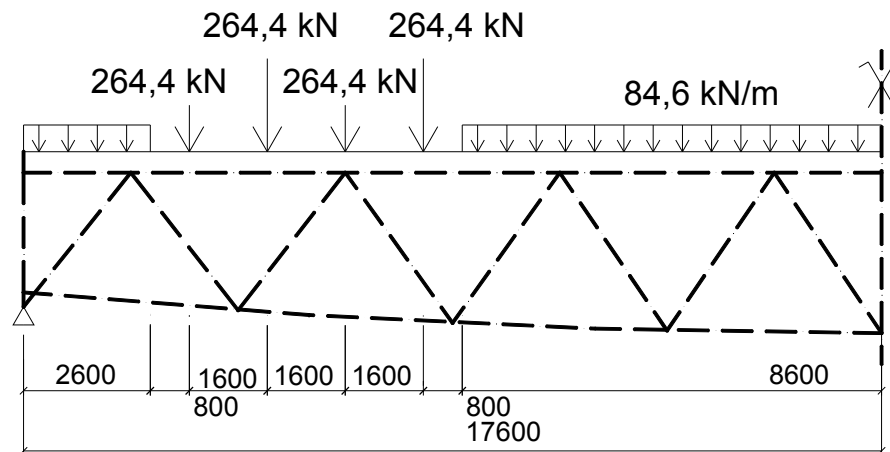
3.2 Železniční most středního rozpětí ($L = 35.2$ m): Parametrická studie

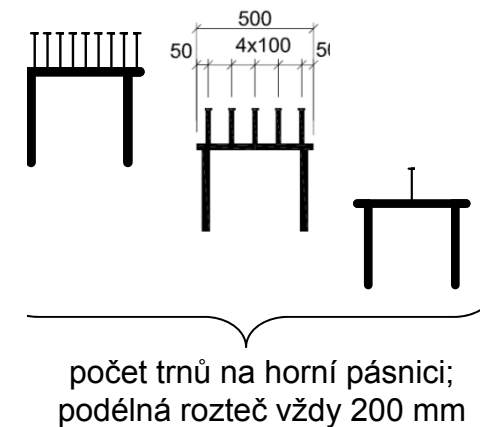
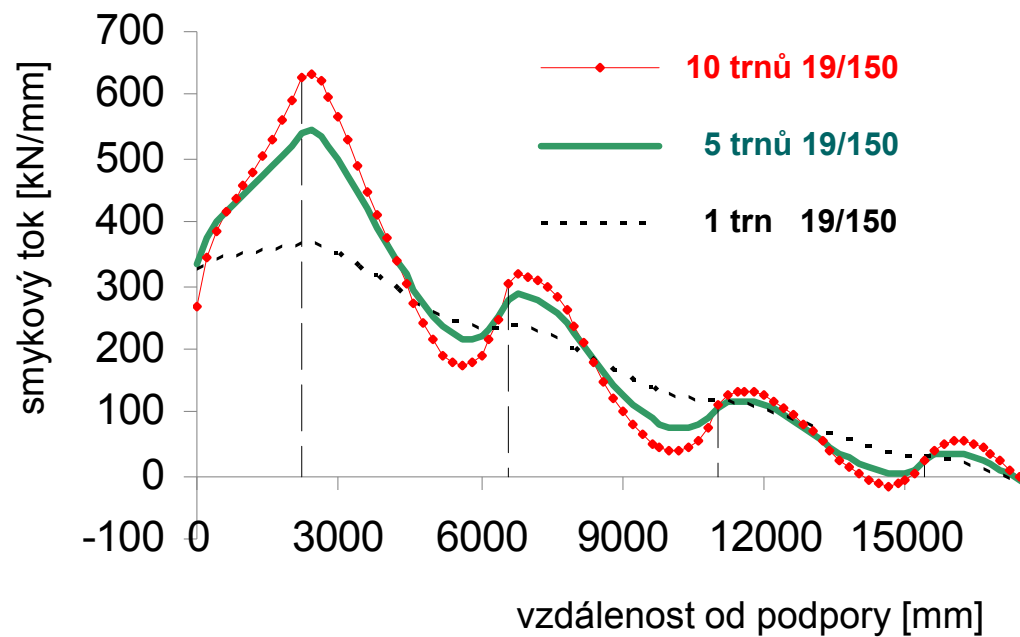
Zatížení použité ve studiích:

mostní zatížení LM71 podle Eurokódu 1
v pozici vyvolávající maximální podélnou smykovou sílu na jeden nosník
(včetně dynamických účinků a vlivu excentricity koleje)

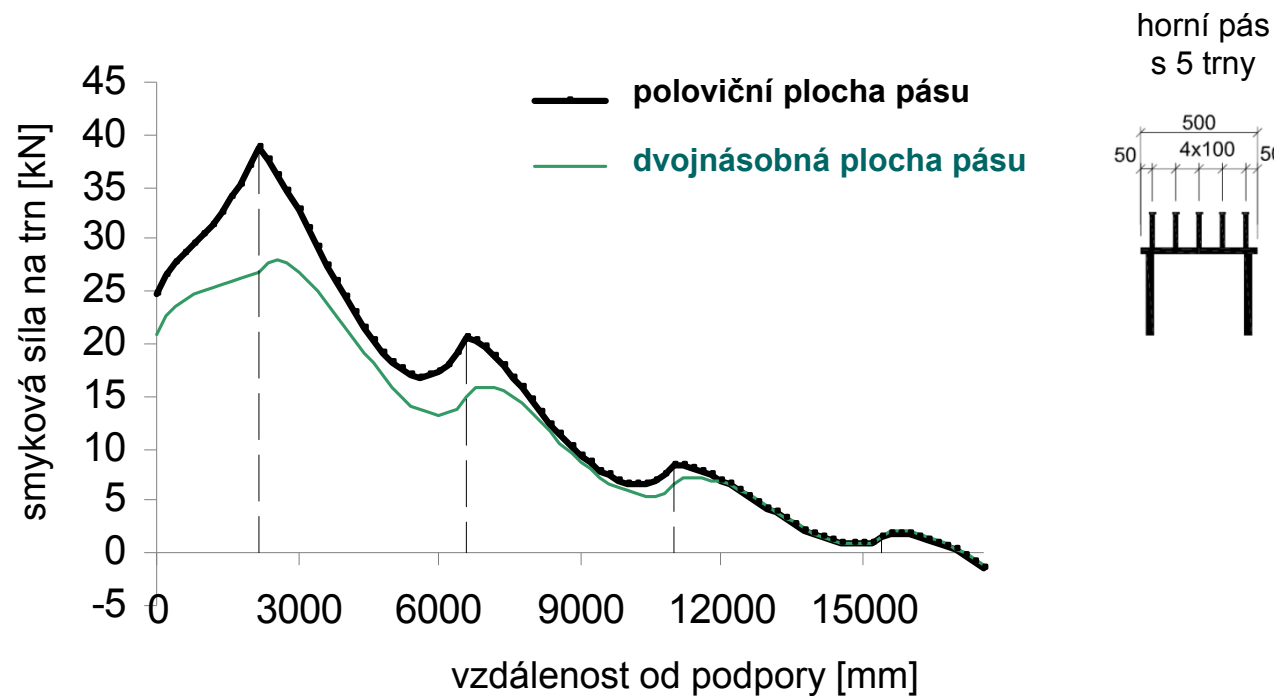
Vliv tuhosti smykového spojení

→ Čím tužší smykové spojení, tím vyšší špičky smykového toku

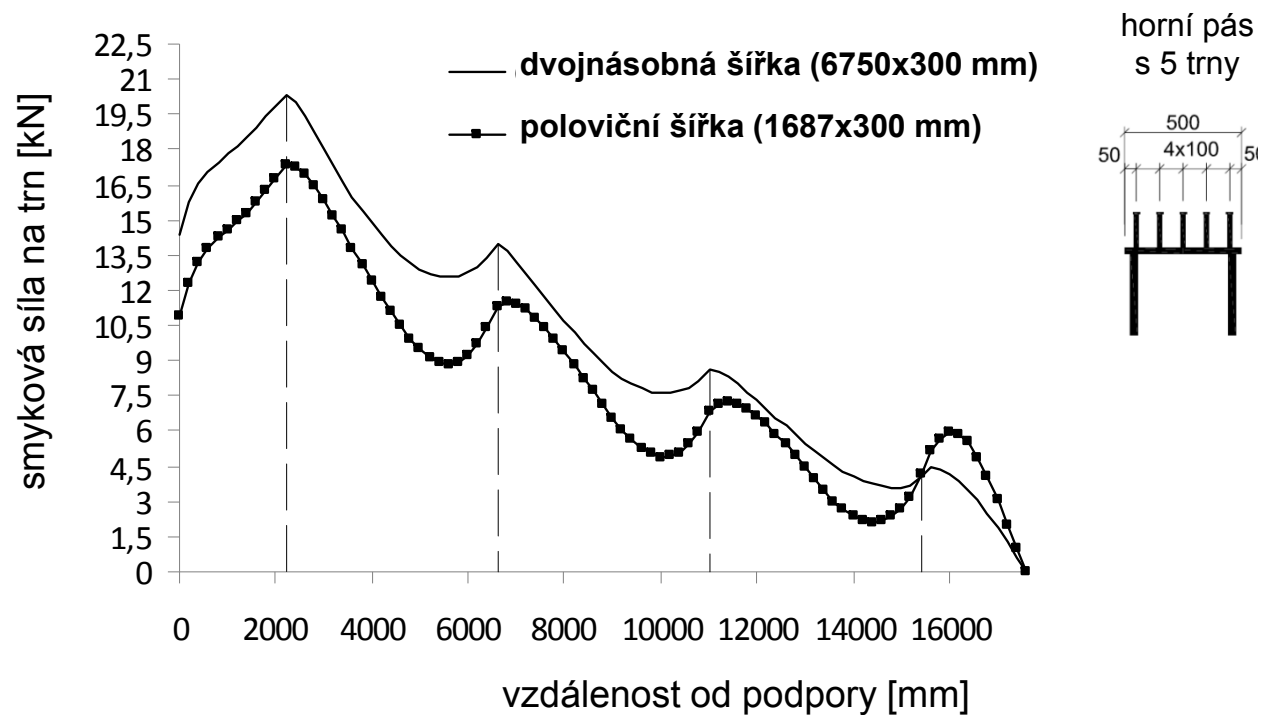
Vliv velikosti plochy ocelového pásu

→ Čím větší plocha pásu, tím nižší špičky smyku

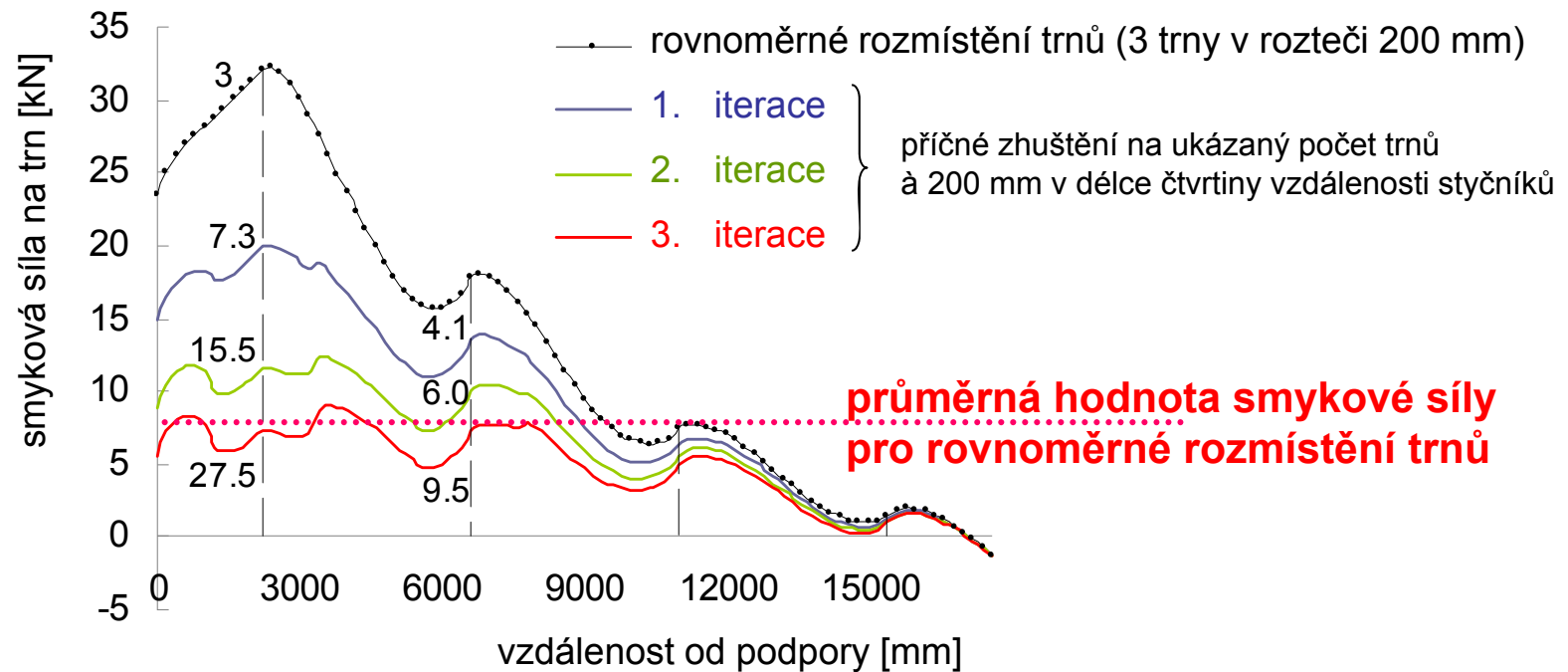
Vliv velikosti/tvaru plochy ž.b. desky

→ Čím širší/tlustší deska, tím vyšší špičky smyku

Zhušťování trnů nad styčníky:

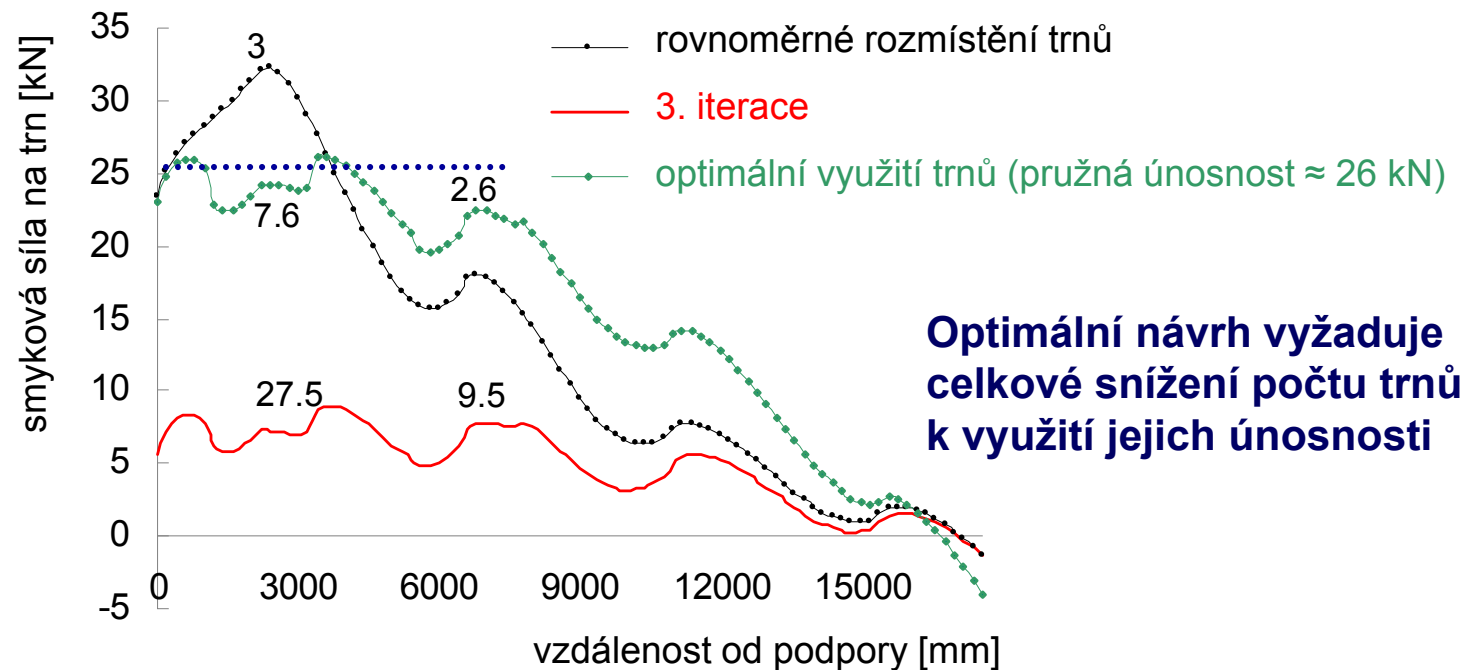
průměrná hodnota smykové síly pro rovnoměrné rozmístění trnů

→ Optimální zhuštění vyžaduje iterační proces

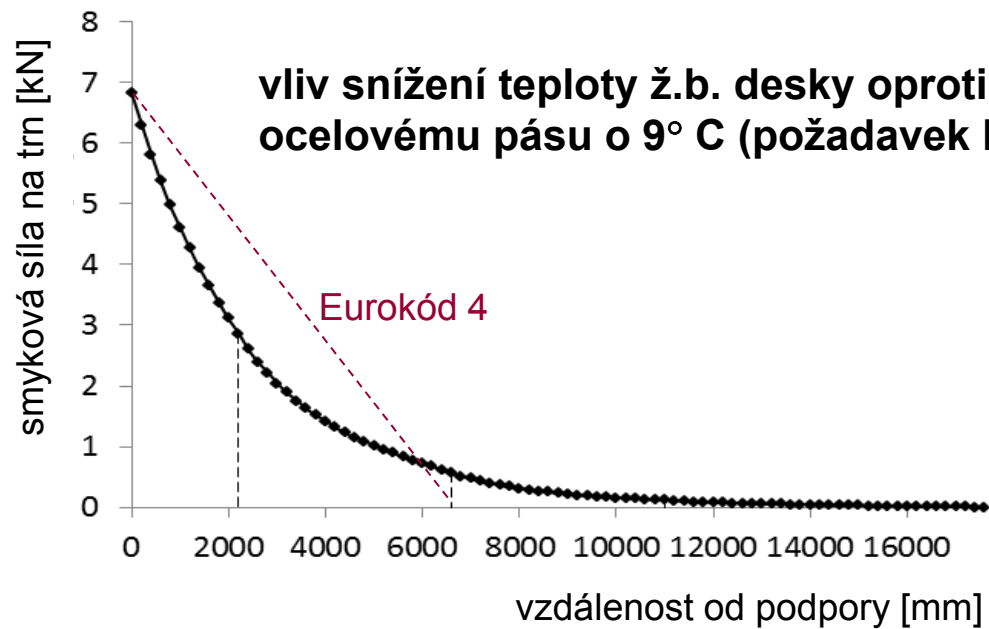
Optimální návrh smykového spojení

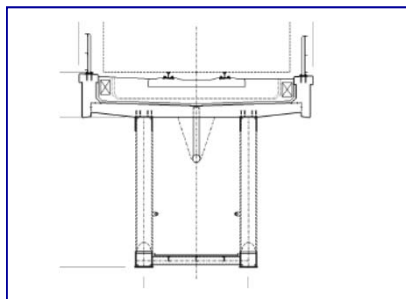
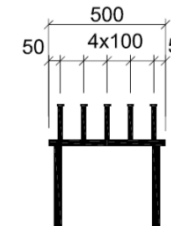
→ Optimální návrh vede k využití únosnosti trnů

Vliv teploty (popř. smršťování):

horní pás
s 5 trny

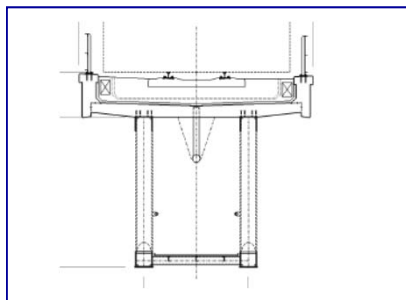
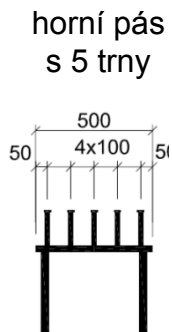
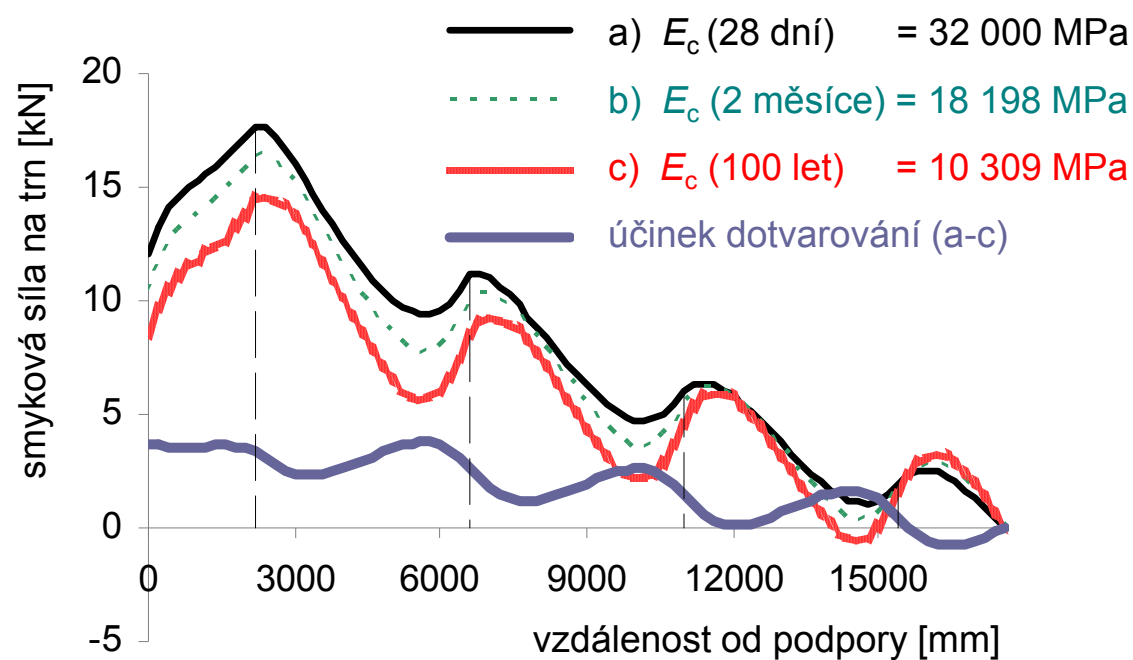

→ Odpovídá velmi dobře předpokladu Eurokódu 4, tj. trojúhelníkovému rozložení od podpory

Vliv dotvarování:

→ Účinek dotvarování je v místech špiček podélného smyku nižší.

4. Závěry a doporučení

↪ **V pružné oblasti spřažení** vznikají nad styčníky příhradové konstrukce výrazné špičky podélného smyku.

Obě navržené metody na bázi MKP (3D MNA – ANSYS a 2D LA - rám) umožňují vhodné řešení.

↪ **Špičky smyku** nad styčníky jsou výrazně ovlivněny:

- pracovním diagramem smykového spojení (např. trnů),
- plochou ocelové pásnice a plochou betonové desky,
- úrovní zatížení.

↪ **Eurokód 4** poskytuje dobrý odhad velikosti špiček smyku pouze pro velmi nízkou úroveň zatížení a **velmi konzervativní odhad** pro úroveň zatížení odpovídající dosažení pružné (resp. návrhové) únosnosti smykového spojení.

↪ **Zhuštění smykových zarážek (trnů) nad styčníky** zde vyvolává zvýšení podélného smyku vlivem větší smykové tuhosti.

Optimální návrh proto vyžaduje iterační proces. Podle numerických studií se doporučuje zhuštění po každé straně styčníku v délce cca čtvrtiny vzdálenosti mezi styčníky.

Styčnickové plechy a jejich tuhost je nutné zvážit přiměřeně.

↪ **Vliv teploty a smršťování modifikovaného dotvarováním** lze uvažovat obdobně jako u plnostěnných spřažených mostů.

Poděkování:

Údaje o realizaci některých mostů poskytli pracovníci SUDOP a.s., zejména Ing. J. Laifr (s převzetím snímků od firmy Bögl a Krýsl, k.s.).

děkuji

